

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I ANALIZA IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA DELTRON D.O.O.

Grgurinović, Petra

Graduate thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:461173>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-20**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Stručni diplomski studij Računovodstvo i financije

PETRA GRGURINOVIĆ

DIPLOMSKI RAD

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I ANALIZA
IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA DELTRON
D.O.O.

Split, prosinac 2024.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Stručni diplomski studij Računovodstvo i financije

Predmet: Financijsko izvještavanje

DIPLOMSKI RAD

Kandidat: Petra Grgurinović

Naslov rada: Financijsko izvještavanje i analiza izvještaja na primjeru
poduzeća Deltron d.o.o.

Mentor: mr.sc. Ivica Bašić

Split, prosinac 2024.

SADRŽAJ:

SAŽETAK

SUMMARY

1. UVOD	1
2. GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	2
2.1. Bilanca, izvješće o financijskom položaju	2
2.2. Račun dobiti i gubitka.....	7
2.3. Izvještaj o novčanim tokovima.....	10
2.4. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	16
2.5. Izvještaj o promjenama kapitala	17
2.6. Bilješke uz financijska izvješća	18
2.7. Povezanost financijskih izvještaja	19
3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	20
3.1. Strukturni financijski izvještaji i vertikalna analiza	23
3.2. Komparativni financijski izvještaji i horizontalna analiza	27
4. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA NA PRIMJERU PODUZEĆA DELTRON d.o.o.	29
4.1. Temeljni podaci o poduzeću Deltron d.o.o.....	29
4.2. Horizontalna analiza poduzeća Deltron d.o.o.....	29
4.2.1. Horizontalna analiza bilance	30
4.2.2. Horizontalna analiza RDG	33
4.2.3. Horizontalna analiza novčanog tijeka	35
4.3. Vertikalna analiza na poduzeću Deltron d.o.o.....	36
4.3.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Deltron d.o.o.....	36
4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Deltron d.o.o.	39
5. ZAKLJUČAK	43
LITERATURA	44

POPIS TABLICA.....	45
POPIS SLIKA I GRAFIKONA	46

SAŽETAK

Financijsko izvještavanje i analiza izvještaja na primjeru poduzeća Deltron d.o.o.

Financijski izvještaji prikazuju podatke na temelju kojih se mogu donositi odluke i upravljati poduzećem. Vertikalnom analizom strukturnih financijskih izvještaja poduzeća Deltron dobili su se određeni rezultati, kojima se menadžeri poduzeća mogu služiti da bi osigurali uspjeh i sigurnost u poslovanju. Osim menadžmentu, analiza je vrijedna za poslovne partnere, investitore.

Prema tome, cilj diplomskog rada je uraditi strukturnu financijsku analizu i analizu izvještaja na primjeru poduzeća Deltron, sa osnovnom djelatnosti uvoza i veleprodajne distribucije opreme za klimatizaciju.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, vertikalna analiza

SUMMARY

Financial reporting and analysis of reports on the example of company Deltron d.o.o.

Financial statements show data on the basis of which decisions can be made and the company can be managed. The vertical analysis of the structural financial statements of the company Deltron yielded certain results, which company managers can use to ensure success and safety in business. In addition to management, the analysis is valuable for business partners and investors.

Therefore, the goal of the diploma thesis is to make a structural financial analysis and a vertical analysis on the example of the company Deltron, with the basic activity of importing and wholesale distribution of air conditioning equipment.

Keywords: analysis of financial statements, vertical analysis

1. UVOD

Financijski izvještaji služe kao podloga za analizu poslovanja poduzeća, iz razloga pružanja istinitog i fer prikaza njegovog financijskog položaja i uspjeha njegovog poslovanja. Koriste se u cilju prikaza informacija o poslovanju vanjskim korisnicima, mada mogu biti od koristi i unutarnjim korisnicima. Računovodstvo ima kao primarni zadatak da skuplja i obrađuje financijske podatke poduzeća, s namjerom njihova prezentiranja korisnicima.

Analiza izvještaja u vezi financija koristi kvantitativne financijske informacije, što je razlog njenog naziva financijske analize, sa primarnim ciljem ocjene financijskog stanja poduzeća, ali i dobivanja podloge za donošenje odluka, temeljenih na činjenicama.

Struktura rada: Rad ima tri poglavlja, uz Uvod i Zaključak. U prvom dijelu opisuju se financijski izvještaji i njihove vrste. Drugi dio opisuje analizu godišnjih financijskih izvještaja. Treći dio je praktični dio rada, u kojem se provela vertikalna analiza strukturnih financijskih izvještaja, s primjerom poduzeća Deltron d.o.o.

2. GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijsko izvješće je svaki dokument koji pomaže prikazati financijsko stanje tvrtke. Svaki pojedini financijski izvještaj pruža informacije o određenom segmentu poslovanja poduzeća, stoga se ne može imati potpuni pregled stanja poduzeća ako je napravljena samo jedna vrsta izvještaja, nego se treba uraditi konsolidacija podataka iz svih izvještaja, da bi se dobilo stanje financijskog zdravlja poduzeća.

Više je ključnih dokumenata o financijskim izvješćima, prepoznati kao vitalni alati za održavanje vrhunskog imidža tvrtke.

Ključni elementi koje treba imati svaki financijski izvještaj su podaci o:

- Imovini
- Obvezama
- Kapitalu (glavnici)
- Prihodima
- Troškovima (rashodima)

U financijske (novčane) kategorije spadaju podaci o:

- Novčanim primicima
- Novčanim izdacima
- Novčanom toku (Novčanim primicima i izdacima).

2.1. Bilanca, izvješće o financijskom položaju

Bilanca daje pregled stanja imovine, kapitala i obveza za određeni period, većinom na kraju kalendarske godine. Sastoji se od aktive i pasive. Aktivom se prikazuje imovina prema

likvidnosti i njenim vrstama. Pasivom se prikazuju izvori financiranja iz vlastitih i tuđih izvora, kao i njihova trajnost. Osnovno pravilo bilance je ujednačenost aktive i pasive.¹

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA} \rightarrow \text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

Imovina poduzeća dijeli se prema pojavnom obliku na materijalnu i nematerijalnu imovinu. Materijalna imovina je fizičkog, materijalnog oblika, kao što su zgrade, strojevi, zalihe, oprema. Nematerijalna imovina nije vidljiva okom, nego se radi o raznim ugovornim i zakonskim pravima, licencama.

Većinom se prema funkciji imovine u vezi obavljanja poslovnog procesa dijeli na kratkotrajnu i na dugotrajnu imovinu. Kratkotrajna se zove obrtna ili tekuća imovina, dok je dugotrajna stalna imovina.

Imovina mora imati svoj izvor, otkuda potječe, a to mogu biti fizičke i pravne osobe, koje su uložile svoju imovinu u poduzeće. To su većinom vlasnici, druga poduzeća, banke, određene financijske institucije, građani i slično.²

Izvori imovine prema vlasništvu mogu biti vlastiti (glavnica ili kapital) i tuđi izvori (obveze). Prema roku dospjeća, izvori mogu biti kratkoročni, dugoročni i trajni izvori.

Što se tiče bilance, postoji početna bilanca (sastavlja se 01.01. i završna bilanca (sastavlja se 31.12. tekuće godine. Za završnu bilancu prikazana je imovina i izvori imovine prema vrijednosti i strukturi, prema promjenama u aktivi i pasivi, koje nastaju ekonomskim aktivnostima u tekućoj poslovnoj godini. U ovoj bilanci se nalazi poslovni rezultat.

Bilanca stanja prikazuje tri ključne stvari: imovinu, obveze i kapital, te je pokazatelj trenutne vrijednosti poduzeća za određeno vremensko razdoblje. Iz nje se vidi može li poduzeće ispuniti svoje financijske obveze.

¹ Bilanca <https://hr.wikipedia.org/wiki/Bilanca> (datum pristupanja: 20. studenog 2024.)

² Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu .

Slika 1. Izvještaj bilance

BILANCA		Obrazac POB-BIL			
stanje na dan _____		Iznosi u kunama, bez lipa			
Naziv pozicija	ADP stavak	Rbr kategorije	Prethodna godina (neto)	Trenutna godina (neto)	
1	2	3	4	5	
AKTIVA					
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISAN I NEPLAĆEN KAPITAL	001				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+011+020+029+033)	002				
I. NEIMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003				
1. Isključak za naziv	004				
2. Kancelarije, patenti, licencije, robne i uložne marke, softver i ostala prava	006				
3. Goodwill	006				
4. Pristojnici za nabavu nematerijalne imovine	007				
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008				
6. Ostala nematerijalna imovina	009				
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010				
1. Završena	011				
2. Građevinski otpisi	013				
3. Postrojenja i oprema	013				
4. Aml, pogonski inventar i transportna imovina	014				
5. Bilošta imovina	015				
6. Pristojnici za materijalnu imovinu	016				
7. Materijalna imovina u pripremi	017				
8. Ostala materijalna imovina	018				
9. Ulaganja u nekretnost	019				
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 029)	020				
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021				
2. Dioni zapisi povezanih poduzetnika	022				
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023				
4. Zapisi dani poduzetnicima u kojima postoji sudjelujući interes	024				
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025				
6. Dioni zajmova, depoziti i slično	026				
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027				
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom ujeta	028				

Naziv pozicije	ADP oznaka	Rbr. stolbica	Prethodna godina (neto)				Tekuća godina (neto)			
			4				5			
1	2	3								
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029									
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030									
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031									
3. Ostala potraživanja	032									
V. ODGODEBNA POREZNA IMOVINA	033									
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035-043+050+054)	034									
I. ZALIFE (036 do 042)	035									
1. Sirovine i materijal	036									
2. Proizvodnja u tijeku	037									
3. Gotovi proizvodi	038									
4. Trgovna robe	039									
5. Predajnovi za zalife	040									
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041									
7. Skladišna imovina	042									
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043									
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044									
2. Potraživanja od kupaca	045									
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046									
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047									
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048									
6. Ostala potraživanja	049									
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050									
1. Udjel (dionice) kod povezanih poduzetnika	051									
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052									
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053									
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoji sudjelujući interesi	054									
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055									
6. Dani zajmovi, depoziti i slična	056									
7. Ostala financijska imovina	057									
IV. NOVAC U BANKI I BLAGAŽNI	058									
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRACUNATI PRIHODI	059									
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060									
F) IZVANBLAŽNI ZAPISI	061									

Naziv postavke	AOP redni broj	Rbr klasika	Prethodna godina				Tekuća godina			
1	2	3	4				5			
PASIVA										
A) KAPITAL I REZERVE (043-044-045-071-072-075-076)	043									
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	043									
II. KAPITALNE REZERVE	044									
III. REZERVE IZ DOBITI (084-087-088-089-070)	085									
1. Zadržana dobit	086									
2. Rezerve za vlastite dionice	087									
3. Vlastite dionice (uđeli) (odbitna stavka)	088									
4. Statutarne rezerve	089									
5. Ostale rezerve	070									
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071									
V. ZAKLJUČNA DOBIT IJ PROMIENI GUBITAK (073-074)	073									
1. Zadržana dobit	073									
2. Promisli gubitak	074									
VI. DOBIT IJ GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	076									
1. Dobit poslovne godine	076									
2. Gubitak poslovne godine	077									
VII. MANJINSKI INTERES	078									
B) REZERVIRANJA (081 do 083)	079									
1. Rezerviranja za rizikove, ogremitne i ostale obveze	080									
2. Rezerviranja za poreske obveze	081									
3. Druga rezerviranja	082									
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083									
1. Obveze prema posuđaču posuđa	084									
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085									
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086									
4. Obveze za potražnice	087									
5. Obveze prema osnivačima	088									
6. Obveze po udjelskim papirima	089									
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoji sukobljivi interes	090									
8. Ostale dugoročne obveze	091									
9. Otklopljena poreska obveza	092									

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr vrijednost	Prethodna godina				Tekuća godina													
			1	2	3	4	5	6	7	8										
D) KRATKOROČNE OBEVEZE (094 do 105)	093																			
1. Obveze prema povezanim poduzećima	094																			
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095																			
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096																			
4. Obveze za predjelo	097																			
5. Obveze prema dobavljačima	098																			
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099																			
7. Obveze prema poduzećima u kojima postoje sukobni interesi	100																			
8. Obveze prema zaposlenicima	101																			
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102																			
10. Obveze s osnove uspjeha u rezultatima	103																			
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104																			
12. Ostale kratkoročne obveze	105																			
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106																			
F) UKUPNO – PASIVA (093+094+095+096+097+098+099+100+101+102+103+104+105+106)	107																			
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108																			
ODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)																				
A) KAPITAL I REZERVE																				
1. Popisano matična kapitala matice	109																			
2. Popisano matičnom interesu	110																			

Izvor: FINA www.fina.hr (datum pristupa: 23. kolovoza 2024.)

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka jedan je od najvažnijih izvještaja. U poduzeću se redovito moraju pratiti podaci o dobiti i novcu, što čini račun dobiti i gubitka, poznat i kao izvješće o dobiti i gubitku. U njemu se nalaze podaci o prihodima i rashodima za određeno poduzeće u određenom razdoblju. Kod izrade ovog izvješća gledaju se prihodi, gubici i rashodi, te se dobije pokazatelj da li je poduzeće uspješno poslovalo ili je poslovalo s gubitkom.

Slika 2. Račun dobiti i gubitka – skraćena verzija

Račun dobiti i gubitka poduzeća x za razdoblje od 1.01. do 31.12.20xx. godine	
1.	PRIHODI
2.	RASHODI
3.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (1.-2.)
4.	POREZ NA DOBIT
5.	DOBIT NAKON OPOREZIVANJA (3.-4.)

Izvor: Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu

Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja propisani su sljedeći elementi Računa dobiti i gubitka:³

- Stavke poslovnih prihoda i rashoda
- Stavke financijskih prihoda i rashoda
- Prikaz udjela u dobiti vezano za društva koja su povezana sudjelujućim interesom i kola je dobit od zajedničkog pothvata
- Prikaz udjela u gubitku, vezano za društva koja su povezana sudjelujućim interesom i koliki je gubitak u od zajedničkih pothvata
- Koliki su ukupni prihodi
- Koliki su ukupni rashodi
- Kolika je dobit ili gubitak prije oporezivanja.

Financijski rezultat poslovanja utvrdit će se na način da se sučele prihodi i rashodi:⁴

Kada je razlika prihoda i rashoda pozitivna, radi se o bruto dobiti (dobit prije oporezivanja), računovodstveni dobitak prije oporezivanja. Neto dobit nakon oporezivanja se računa odbitkom poreza od 18%, na pozitivnu osnovicu za porez, dok se kod negativne osnovice poduzetnik poziva na porezni gubitak, te ne plaća porez na dobit za tu poslovnu godinu.

³Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne Novine, Zagreb, (2016), br. 95/2016-2052, Prilog 1.

⁴Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu

Dobit je povećanje ekonomske koristi za određeno obračunsko razdoblje, dok je gubitak smanjenje ekonomske koristi. Neto dobit će povećati kapital poduzeća u bilanci, u vidu pozitivne stavke kapitala i rezervi u pasivi.

Prihodi – rashodi = financijski rezultat
Prihodi > rashodi = dobit
Prihodi < rashodi = gubitak

Slika 3. Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA		Obrazac PDD-RDG				
od _____ do _____		Iznosi u kunama, bez lipa				
Naziv pozicije	ACP oznaka	Raz oznaka	Prethodno razdoblje		Tekuće razdoblje	
1	2	3	4		5	
I. POSLOVNI PRIHODI (112 + 113)	111					
1. Prihodi od prodaje	112					
2. Ostali poslovi prihodi	113					
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+121+122+123+129)	114					
1. Prosjecne vrijednosti zaliha proizvede u tjeku i gotovih proizvoda	115					
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116					
a) Troškovi sirovina i materijala	117					
b) Troškovi prodane robe	118					
c) Ostali vanjski troškovi	119					
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120					
a) Neto plaće i nadnice	121					
b) Troškovi penzija i doprinosa iz plaća	122					
c) Doprinosi na plaće	123					
4. Amortizacija	124					
5. Ostali troškovi	126					
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	125					
a) dugotrajna imovina (osim financijske imovine)	127					
b) kratkotrajna imovina (osim financijske imovine)	128					
7. Razerviranja	129					
8. Ostali poslovni rashodi	130					
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131					
1. Kamata, isplate razlika, dividende i slični prihodi iz odnosa s poslovanjem poduzetnicima	132					
2. Kamata, isplate razlika, dividende, slični prihodi iz odnosa s neposlovanjem poduzetnicima i drugim osobama	133					
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i udjeljivačkih interesa	134					
4. Nevalorizirani dobitci (prihodi) od financijske imovine	135					
5. Ostali financijski prihodi	136					

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr bilješka	Prethodno razdoblje				Tekuće razdoblje				
1	2	3	4				5				
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137										
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138										
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139										
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140										
4. Ostali financijski rashodi	141										
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142										
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143										
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144										
VII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145										
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142+144)	146										
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143+145)	147										
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148										
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149										
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150										
XII. POREZ NA DOBIT	151										
XII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152										
1. Dobit razdoblja (148-151)	153										
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154										
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)											
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA											
1. Pripisana imateljima kapitala matice	155										
2. Pripisana manjinskom interesu	156										

Izvor: FINA www.fina.hr (datum pristupa: 23. kolovoza 2024.)

2.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvješćem o novčanom tijeku dobiju se informacije o protoku novca, čime poduzeće dobiva informacije o novcu koji mu je na raspolaganju u smislu obrtnog kapitala za određeni trenutak. Ovo je izvješće ključno za menadžment jer pokazuje brzinu nabavke gotovine u slučaju potrebe za njom, jer se u njemu ne nalaze podaci o stanju sirovina ili izvršenih i nenaplaćenih kupnji.

Obveznici koji moraju sastavljati Izvještaj o novčanim tokovima spadaju u velike poduzetnike, srednje poduzetnike te obveznike primjene MSFI-ja. Struktura i sadržaj navedenih izvještaja propisani su:

- Pravilnikom o sadržaju i strukturi godišnjih financijskih izvještaja

- Standardom HSFI 1 – obveznici primjene ovog standarda
- Standardom MRS 7 – Izvještajem o novčanim tokovima (za one obveznike koji su obvezni na primjenu MSFI-ja)

Sastavni elementi izvještaja o novčanom toku su:

- Novčani primitak (svi priljevi)
- Novčani izdatak (svi odljevi)
- Novčani tok.

Kod sastavljanja izvještaja o novčanom toku mogu se primijeniti dvoje metode: direktna i indirektna metoda. Direktnom metodom se posebno za svaku aktivnost pokazuju bruto novčani izdaci, te se prema MRS 7 preporuča da poduzetnik izvješće o novčanom toku radi direktnom metodom.

Slika 4. Direktna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku

Matični broj Naziv tvrtke

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU

Direktna metoda

Obrazac POD-NTD

od _____ do _____

Iznosi u kunama, bez lipa

Naziv pozicije	ADP iznosa	Rbr. bilješki	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1	2	3	4	5
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1. Novčani primici od kupaca	001			
2. Novčani primici od rentijama, naknada, provizija i sl.	002			
3. Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta	003			
4. Novčani primici s osnovne ponude penza	004			
5. Ostali novčani primici	005			
L Ukupne novčani primici od poslovnih aktivnosti (001 do 005)	006			
1. Novčani izdaci dobavljačima	007			
2. Novčani izdaci za zaposlene	008			
3. Novčani izdaci za osiguranje za naknadu šteta	009			
4. Novčani izdaci za kamate	010			
5. Novčani izdaci za poreze	011			
6. Ostali novčani izdaci	012			
I Ukupne novčani izdaci od poslovnih aktivnosti (007 do 012)	013			
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (006-013)	014			
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (013-006)	015			
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI				
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	016			
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dioničkih instrumenata	017			
3. Novčani primici od kamata*	018			
4. Novčani primici od dividendi*	019			
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	020			
II Ukupne novčani primici od investicijskih aktivnosti (016 do 020)	021			
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	022			
2. Novčani izdaci za otkupovanje vlasničkih i dioničkih instrumenata	023			
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	024			
III Ukupne novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (022 do 024)	025			
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (021-025)	026			
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (025-021)	027			

Naziv pozicije	AOP broj	Rbr opis	Prethodno razdoblje				Tekuće razdoblje			
1	2	3	4				5			
NOVČANI TLJEK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI										
1. Novčani primici od izdavanja vlastitih i dužničkih financijskih instrumenata	028									
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	029									
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	030									
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (028 do 030)	031									
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	032									
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	033									
3. Novčani izdaci za financijski najam	034									
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	035									
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	036									
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (032 do 036)	037									
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TLJERA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (031-037)	038									
G2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TLJERA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (037-031)	039									
Ukupno povećanje novčanog tljeka (014 - 015 + 026 - 027 + 038 - 039)	040									
Ukupno smanjenje novčanog tljeka (015 - 014 + 027 - 026 + 039 - 038)	041									
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	042									
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata	043									
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	044									
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	045									

* Primici s osnove kamata i dividendi mogu se razvrstati kao poslovne aktivnosti (MRS 7 Dodatak A)

U _____, dana _____

M.P.

Osoba ovlaštena za zastupanje

Izvor: FINA www.fina.hr (datum pristupa: 23. kolovoza 2024.)

Indirektna metoda prikazana je na sljedećoj slici. Jasno je vidljiv novčani tok vezan za poslovne aktivnosti, u vidu usklađenja dobiti ili gubitka u vezi nenovčanih rashoda i nenovčanih prihoda, kao i nastale promjene vezano za kratkotrajnu imovinu (izuzev novca ili ekvivalenata novca i kratkoročnu imovinu).

Slika 5. Obrazac sastavljanja izvještaja o novčanom toku pomoću indirektno metode

Matični broj Naziv tvrtke

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU

Indirektna metoda

Obrazac POB-NTI

od _____ do _____

Iznosi u kunama, bez icipa

Naziv pozicije	AOP označ	Rbr brojka	Prvobitno razdoblje	Tekuće razdoblje
1	2	3	4	5
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1. Dobiti prijze poruza	001			
2. Amortizacija	002			
3. Povećanje kratkoročnih obveza	003			
4. Smanjenje kratkoročnih potraživanja	004			
5. Smanjenje zaliha	005			
6. Ostalo povećanje novčanog tijeka	006			
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (001 do 006)	007			
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	008			
2. Povećanje kratkoročnih potraživanja	009			
3. Povećanje zaliha	010			
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	011			
II. Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (008 do 011)	012			
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (007-012)	013			
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (012-007)	014			
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI				
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	015			
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata	016			
3. Novčani primici od kamata	017			
4. Novčani primici od dividendi	018			
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	019			
B1. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (015 do 019)	020			
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021			
2. Novčani izdaci za alociranje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	022			
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	023			
B2. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (021 do 023)	024			
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (020-024)	025			
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (024-020)	026			

Naзив pozicije	ACP ovale	MBR stijelu	Prethodno razdoblje				Tekuće razdoblje			
1	2	3	4				5			
NOVČANI TJEK OD FINANCJSKIH AKTIVNOSTI										
1. Novčani primici od ostvarenja vlasničkih i dioničkih financijskih instrumenata	027									
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posreda	028									
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	029									
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (027 do 029)	030									
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	031									
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	032									
3. Novčani izdaci za financijski najam	033									
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	034									
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	035									
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (031 do 035)	036									
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TJEKA OD FINANCJSKIH AKTIVNOSTI (030-036)	037									
C2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TJEKA OD FINANCJSKIH AKTIVNOSTI (036-030)	038									
Ukupno povećanje novčanog tjeka (013 - 014 + 025 - 026 + 037 - 038)	039									
Ukupno smanjenje novčanog tjeka (014 - 013 + 026 - 025 + 038 - 037)	040									
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	041									
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata	042									
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	043									
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	044									

U _____, dana _____

Izvor: FINA www.fina.hr (datum pristupa: 23. kolovoza 2024.)

Na kraju obračunskog razdoblja iznos na poziciji novac i novčani ekvivalenti moraju biti isti kao i na imovinskoj poziciji bilance novac na dan 31.12. određene godine. Na temelju ovog izvješća ocjenjuje se likvidnost poduzeća, dok će učinkovitost njegovog poslovanja biti vidljiva iz računa dobiti i gubitka. Kod sastavljanja računa dobiti i gubitaka pazit će se na načelo nastanka događaja, a kod izvještaja bilance na načelo blagajne. Prihod poduzetnika nastaje izdavanjem računa, a primitak će se prikazati tek uplatom računa. Rashodi se knjiže primanjem fakture a izdatak kada se plate obveze po primljenoj fakturi.

2.4. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Kao proširena verzija računa dobiti i gubitka navodi se izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Uz realiziranu dobit poduzeća u ovom izvješću uključuje se i nerealizirana dobit. Podijeljen je na dva dijela, te tako prvi dio prikazuje stavke RDG-a, a drugi stavke naknadne procjene pozicija financijskih izvješća. Sveobuhvatnu dobit čine dobit ili gubitak zbog raznih gospodarskih prilika i rada menadžmenta, a obvezu njegovog sastavljanja imaju velika poduzeća koja imaju veće i složenije transakcije.⁵

Slika 6. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Naziv pozicija	MDF stavka	Ili gubitak	Prethodno razdoblje				Tijekom razdoblja			
			a		b					
1	2	3								
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (pogodujeva poduzećih obveznik priloga MSF-a)										
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	107									
II. OSTALOJ SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POBIČA (108 ili 109)	108									
1. Tečajna razlika iz promjena iznosnog postotanja	108									
2. Promjena revaloriziranih raznih dugotrajnih materijalnih i nematerijalnih imovina	109									
3. Dobit ili gubitak iz razne promjene financijske imovine raspoložive za prodaju	101									
4. Dobit ili gubitak iz razne učinkovite novčanog toka	102									
5. Dobit ili gubitak iz razne učinkovite neto ulaganja u inozemstvu	103									
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj poduzetih poduzetih	104									
7. Aktuelni devalvacije po promjeni delnina	105									
III. POBIČA NA OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI RAZDOBLJA	106									
IV. NETO ČISTILA SVEOBUHVAATNA DOBIT I GUBITAK RAZDOBLJA (107-108)	107									
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (107-109)	108									
DOBITAR (izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti) (pogodujeva poduzećih koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)										
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA										
1. Prijava imateljima kapitala matice	108									
2. Prijava manjinskim interesima	109									

_____, dana _____

Dobitnik ovlašten da zastupanje

M.P.

⁵Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/> (datum pristupa 20. studenog 2024.)

2.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene temeljnog kapitala poduzeća, zadržane dobiti i akumulirane rezerve. Kod trgovaca koji su pojedinci, prikazuje promjene u vlasničkom kapitalu. Ako je u pitanju partnerstvo, bit će prikazane promjene kod svih partnera. Kod poduzeća će ova vrsta izvješća prikazati promjenu udjela u kapitalu svih dioničara. Pozicije u izvještaju o promjenama kapitala navode se na pozicijama kapitala u pasivi bilance.

Sljedeće su promjene na stavkama kapitala:

- za određeno vremensko razdoblje dobit/gubitak
- dodatno ulaganje vlasnika
- Isplate udjela u dobiti/dividendi
- Otkup vlastitih dionica
- Rezerve za revalorizaciju
- Promjena računovodstvenih politika itd.

Uobičajeni redoslijed financijskih izvještaja je sljedeći:

- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o novčanom toku
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilanca stanja
- Bilješke uz financijska izvješća

Ovo je redoslijed kojim se izrađuje svaki dokument unutar računovodstvenog ciklusa tvrtke kako bi se stvorila potpuna slika financija tvrtke.

2.6. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke uz financijska izvješća se rade prema zahtjevu IFRS-a (Međunarodni standardi financijskog izvještavanja), u cilju dobivanja boljeg konteksta oko informacija koje se nalaze u drugim dokumentima o financijskim izvješćima. Tako se imovina navodi u bilanci, ali detaljnije informacije o njenoj vrsti se dobivaju iz bilješke. Informacije u bilješkama su potrebne za osiguranje izrade izvješća u skladu sa standardima i propisima.

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja.⁶

Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja propisano je da su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa dužni u bilješkama navesti i sljedeće podatke o:⁷

- nazivu, sjedištu poduzetnika (adresi), pravnom obliku poduzetnika, državi osnivanja, matičnom broj subjekta, osobnom identifikacijskom broju te, podatke o stečaju, likvidaciji, izvanrednoj upravi, skraćenom postupku prestanka.
- računovodstvenim politikama koje su usvojene
- ukupnom iznosu svih financijskih obveza, jamstava ili nepredviđenih izdataka koji se ne nalaze u bilanci, kao i njihovu prirodu i oblik, ako postoji, uspostavljeno stvarno osiguranje, kao i obveze vezano za mirovinu poduzetnika unutar poduzeća ili grupe, koje se daju posebno.
- iznosu predujmova i odobrenih kredita članovima administrativnog, upravljačkog i nadzornog tijela, s kamatnim stopama, glavnim uvjetima i svim otplaćenim, otpisanim ili ukinutim iznosima, kao i obvezama koje su dogovorene preko jamstava, gdje se navodi ukupan iznos svake kategorije.
- iznosu i prirodi pojedinačnih stavki prihoda ili rashoda koji su izuzetne pojave ili veličine

⁶ Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine, Zagreb, (2016), br. 95/2016-2052. čl. 4., st.1

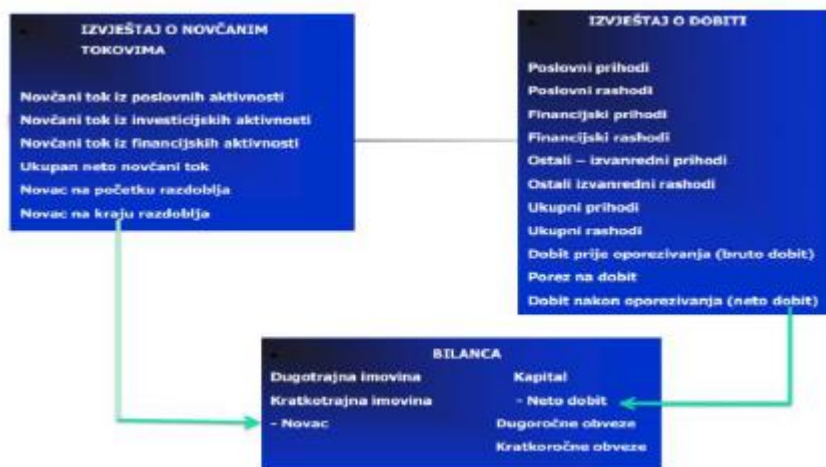
⁷ Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine, br. 96/15

- dugovnim iznosima poduzetnika a koji dospijevaju nakon više od pet godina, kao i njegova ukupna dugovanja koja su pokrivena osiguranjem, datum od poduzetnika, uz njihovu vrstu i oblik.
- prosječnom broju zaposlenika tijekom poslovne godine.

2.7.Povezanost financijskih izvještaja

Financijski izvještaji međusobno su povezani, s prepisivanjem podataka iz jednog izvješće u drugo. Provjera točnosti izračuna postoji za određene kategorije, a u vezi ostalih izvještaja.

Slika 7. Povezanost financijskih izvještaja

Izvor: Perčević, H. (2019.): Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet

Na slici 6. je prikaz sheme povezanosti financijskih izvješća. Pozicija „Novac na kraju razdoblja“ koja je stavljena u izvještaj o novčanim tokovima mora imati istu vrijednost kao i pozicija „Novac“ koja je u bilanci. Novčani iznos pozicije „Dobit nakon oporezivanja (neto dobit)“, koji se nalazi u izvještaju o dobiti treba biti unesen na poziciju „Neto dobit“ u bilanci.

3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja znači primjenu različitih analitičkih sredstava i tehnika za obradu podataka u informacije koje će biti upotrebljive za menadžment. Kako se analiza radi s podacima i informacijama o financijama i vrijednostima, u obliku je kvantitativne financijske informacije, usmjerene na kvantitativne financijske informacije. Dijelom su financijskog i upravljačkog računovodstva, te financijskog upravljanja.

Računovodstvo ima temeljni zadatak prikupljanja i obrade financijskih podataka te potom njihovo prezentiranje. Budući da su završna faza procesiranja podataka u računovodstvu, oni su glavni nositelj informacija računovodstva.

Informacije o financijama se nalaze u financijskim izvještajima, od kojih su glavni izvještaji:

- Izvještaj Bilanca
- Izvještaj računa dobiti i gubitka
- Izvještaj o zadržanoj dobiti
- Izvještaj o novčanom toku.⁸

Klasifikacija financijskih izvještaja shematski je prikazana slikom 8.

Slika 8. Financijski izvještaji

Izvor: Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia

⁸ Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia

Klasifikacija financijskih izvještaja sa slike 8. opće je prihvaćena u računovodstvu, bez obzira na državu u kojoj se radi.

Zakon o računovodstvu kao temeljne financijske izvještaje navodi:

- Izvještaj o financijskom položaju,
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama glavnice (kapitala),
- Bilješke uz financijske izvještaje.⁹

Međusobno su povezani izvještaj o bilanci, račun dobiti i gubitka, izvještaj o zadržanoj dobiti, izvještaj o novčanom toku. Kako bilanca pokazuje financijsko stanje u određenom trenutku, statističkog je karaktera, dok je račun dobiti i gubitka dinamički, pošto se iz njega vidi kakvo je stanje s ekonomskim promjenama za određeni period. Zajedno promatrani, pokazuju zdravstveno stanje poduzeća, čime se mogu donijeti primjerene i racionalne poslovne odluke u slučaju potrebe. Ako se promatra financijski položaj, gleda se stanje i međusobni odnos imovine, obveza i kapitala za određeno poduzeće.

MRS određuje elemente koji su u direktnoj vezi mjerenjem financijskog položaja, sredstava (imovina), obveze i glavnica (kapital), te su sastavni dijelovi svih financijskih izvještaja.

Bilancom se prikazuje raspoloživa imovina poduzeća, njegove obveze, imovina prema vrsti pojave, porijeklu, vlasništvu.

Aktivom se naziva imovina poduzeća se u računovodstvu, a njen izvor je pasiva. Imovinsko stanje utvrđuje se temeljem aktive, a temeljem pasive stanje financijskog položaja poduzeća, gdje se posebno ističe struktura imovine, obveza i kapitala, te njihova međusobna veza i uvjetovanost.

„Bilancom se dobivaju odgovori na pitanja:

- Kolika je financijska snaga poduzeća?
- Je li poduzeće likvidno?
- Mogu li se podmiriti kratkoročne obveze?

⁹ Zakon o računovodstvu, Narodne Novine, Zagreb (2024) 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, 82/23, 85/24, čl. 18, st. 2

- Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
- Koji je položaj poduzeća koje se promatra prema poduzećima koja su slične djelatnosti?¹⁰

Bilancom se utvrđuju slabosti i nedostaci u poslovanju, kao i predviđanje budućeg poslovanja. ZOR dijeli poduzetnike na mikro, male, srednje i velike poduzetnike, na temelju stanja aktive, prihoda i brojem zaposlenika za određenu godinu. Mirko poduzetnik je poduzetnik koji ima aktivu do 2,6 milijuna kuna, prihode do 5,2 milijuna kuna i do 10 zaposlenika u poslovnoj godini, dok su mali poduzetnici oni koji imaju aktivu do 30 mil. kuna, prihode do 60 mil. kuna, te oko 50 zaposlenika. Srednji poduzetnici imaju aktivu do 150 mil. kuna, prihode do 300 mil. kuna, s prosječno 250 zaposlenika. Veliki poduzetnici su oni koji prelaze kriterije srednjih poduzetnika.¹¹

Slika 9. Podjela obveznika prema obvezama sastavljanja godišnjeg financijskog izvještaja

Izvor: Izrada autorice

¹⁰ Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia

¹¹ Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu

Pravilnik propisuje strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, kao i rok njihove predaje.

Zakonom o računovodstvu propisan je rok od šest mjeseci od zadnjeg dana u poslovnoj godini, zbog njihove javne objave. Dok još traje tekuća godina, poduzetnik je dužan predati Financijskoj agenciji bilancu, račun dobiti i gubitka kao i ostale podatke za prethodnu kalendarsku godinu, sa zadnjim rokom predaje 30.04. Za konsolidirani godišnji financijski izvještaj dat je rok od devet mjeseci.¹²

Na internetskoj stranici se postavlja i mora biti vidljiv svima Registar godišnjih financijskih izvještaja.

FINI se dostavlja od strane poduzeća sljedeće:¹³

- Godišnje financijske izvještaje i godišnje izvješće, a ako podliježe reviziji i revizorsko izvješće zajedno s izvještajima koji su bili predmet revizije
- Konsolidirano godišnje financijsko izvješće i konsolidirano godišnje izvješće
- Odluka o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja
- Odluka o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka
- Izjava o neaktivnosti
- Dodatni podaci za statističke i druge potrebe.

3.1. Strukturni financijski izvještaji i vertikalna analiza

Strukturno financijsko izvješće daje strukturu godišnjeg izvješća, što omogućava provođenje vertikalne analize, uz uspoređivanje određenih pozicija financijskog izvješća s pripadajućim ukupnim veličinama za promatranu godinu.¹⁴ U ovim izvještajima, aktiva i pasiva bilance označena su sa 100, s ciljem stavljanja u odnos ostalih pozicija i aktive i pasive.

Kod izrade izvještaja o dobiti, sa 100 će se označiti prihod od prodaje ili ukupan prihod.

¹² FINA www.fina.hr (datum pristupa: 19. kolovoza 2024.)

¹³ Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu

¹⁴ Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista

Slika 10. Financijski izvještaji: Instrumenti i postupci analize

Izvor: Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia

Za vrijeme inflacije posebno je važna vertikalna analiza, budući da apsolutni brojevi neće mnogo toga pokazati.¹⁵

Strukturalni financijski izvještaj koji se temelji na bilanci usmjerava se na:

- izvor kapitala društva,
- iznose ukupnog kapitala, koji je investiran u tekuća, fiksna ili druga sredstva.¹⁶

Kod postupka ove vrste analize, mora se posebna pozornost obratiti na:

- koji su izvori financiranja, koliki je odnos udjela kapitala, dugoročnih i kratkoročnih obveza prema ukupnoj pasivi,
- strukturu imovine, koliki je udio dugotrajne i kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi.¹⁷

¹⁵ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski vjesnik, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Ekonomski fakultet u Osijeku

¹⁶ Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia,

¹⁷ Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista

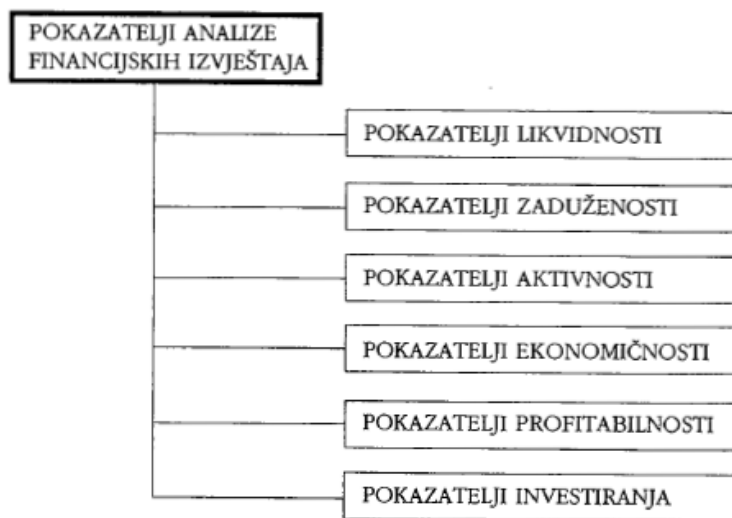
Kod ove analize, prikazat će se postotni udio svake stavke financijskog izvješća, kao udio odgovarajućeg zbroja. Tako će se u aktivni tekuća aktiva prikazati u odnosu na ukupnu aktivnu, kao što će se i troškovi za prodano/bruto profit, troškovi uprave i prodaje, kamate, operativni profit, dobitak, prikazati kao postotak u odnosu na prihode.

Kod usporednog izvješća za vertikalnu analizu bilančnih pozicija treba se uočiti način kretanja odnosa između pozicija u određenom periodu, koji su preslika poslovne politike i politike investiranja.

Vertikalno financijsko izvješće, vezano za bilancu, daje odgovor na vrstu izvora kapitala poduzeća, ukupan iznos investiranog kapitala u sredstva. Kod izrade, posebna se pažnja treba obratiti na iznos udjela kapitala, kao i dugoročnih i kratkoročnih obveza vezano za ukupnu pasivu, te strukturu dugotrajne i kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivni.

Na slici 11. prikazani su pokazatelji za analizu financijskih izvještaja.

Slika 11. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Gledano na pojedine čimbenike poslovanja i njihov ukupni utjecaj, osnovna financijska izvješća svojom strukturom i sadržajem neće davati dovoljno informacija samoj upravi, nadzornom odboru i vlasnicima, za objektivnu ocjenu kvalitete uspjeha poslovanja. Za

donošenje dobrih odluka u cilju postizanja boljih rezultata poslovanja, pomažu pokazatelji uspješnosti poslovanja društva, čijim se izračunom mogu dobiti podloge za informacije kod donošenja poslovnih odluka.

Za objavu procjene boniteta poduzeća, tri su razloga, kao i za analizu osnovnih financijskih izvještaja i pokazatelja vezanih za financije:

- prvi je kontinuirano praćenje financijske situacije poduzeća, analiza ostvarenih financijskih pokazatelja, planiranje financijskih instrumenata i provedba financijskog nadzora.
- analiza i izračun financijskih pokazatelja poslovnog partnera ili više njih, ako je poduzeće s njima u poslovnom odnosu,
- kod ulaganja u dugoročne vrijednosnice, detaljne provjere boniteta njihovih emitenata. Potencijalnom ulagaču pružaju potrebne informacije za donošenje odluka za ulaganje, te zaštite od moguće prijevare.¹⁸

Kod analitičkih postupaka kao sredstava analize financijskih izvještaja koriste se komparativni i strukturni financijski izvještaji, analiza pomoću pokazatelja, sagledavanje tendencije promjena serijom indeksa, primjena specijaliziranih metoda. Sama financijska analiza provodi se metodom analize pomoću pokazatelja i metodom analize trenda. Najpouzdanija i najpoznatija je analiza putem financijskih pokazatelja, te se stoga najčešće i koristi kod analize financijskih izvještaja. Daje dobar pogled stanja poduzeća uz naglasak na snage i slabosti poduzeća. „Inače se računa kao prva faza analize, čije provođenje slijedi povezivanjem stavki jednog ili više izvješća, tržišnih i podataka iz knjigovodstva. Daje vidljivost odnosa veze između računa financijskog izvješća, a može se na temelju nje vrednovati financijsko stanje i poslovanje poduzeća.“¹⁹

¹⁸ Vujević, I. (2003): Financijska analiza u teoriji i praksi, Split: Ekonomski fakultet Split,

¹⁹ Osmanagić Bedenik N.(2010), Analiza poslovanja na temelju godišnjih financijskih izvještaja, RRiF br. 3/10.

Slika 12. Financijska i kapitalna struktura u proporcijama idealne bilance

AKTIVA		PASIVA		
Opis	Iznos (%)	Opis	Iznos (%)	
Novac i potraživanja	25%	Kratkoročne obveze	25%	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="margin-bottom: 20px;">→ Financijska struktura</div> <div>→ Kapitalna struktura</div> </div>
Zalihe	25%	Dugoročne obveze: - Vanjske (kredit i obveznice) - Unutarnje (rezerviranja)	25%	
Dugotrajna imovina	50%	Vlasnički kapital	50%	
Ukupno aktiva	100%	Ukupno pasiva	100%	

Izvor: Belak, V. (2014). Analiza poslovne uspješnosti. RRIF Plus

3.2. Komparativni financijski izvještaji i horizontalna analiza

Temelj za horizontalnu analizu je komparativni financijski izvještaj, čime se dobiju podaci o dinamici kretanja određenih pozicija u financijskom izvješću. Rezultati dobiveni ovom načinom bit će prikazani relativnim i apsolutnim iznosima, a radi se promatranje promjena više godina, ili usporedbom podataka u odnosu na baznu godinu. Praksa je pokazala da je bolje raditi usporedbe pozicija za više godine, jer se tako mogu uočiti određeni trendovi, te se tako može donijeti kvalitetna poslovna odluka u vezi dobivenih rezultata horizontalne analize. Kod ove analize, bit će promatrane pozicije bilance i računa dobiti i gubitka. Pri tome se jedna godina uzima kao bazna, te se na osnovu nje vrši usporedba ostalih godina sa njom. Pri ovoj analizi uzimaju se bilance više godina koje su uzastopne.

Drugi način izračuna je usporedbom godine sa prethodnom, za svaku promatranu godinu, izračunom lančanog (verižnog) indeksa.

„Potencijalni problemi kod horizontalne analize mogu biti:

- a) značajnije promjene politike bilanciranja,
- b) promjene obračunskih sustava kod sastavljanja financijskih izvještaja,
- c) inflacija.“²⁰

Problemi koji se mogu javiti kod horizontalne analize mogu biti promjene u politici bilance, neusporedive promjene, pojava inflacije,

Promjene sustava obračuna u vrijeme izrade i predočavanja izvještaja. U tom slučaju trebaju se izvješća prije usporedbe uskladiti, a ako se ne može uskladiti, usklađuju se samo bitne stvari ili pokazatelji, čime se onda isti mogu usporediti.

²⁰ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski vjesnik, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek

4. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA NA PRIMJERU PODUZEĆA DELTRON d.o.o.

4.1. Temeljni podaci o poduzeću Deltron d.o.o.

Poduzeće Deltron d.o.o. osnovano je 1995. godine, a sjedište poduzeća je u Splitu. Bavi se uvozom i veleprodajnom distribucijom opreme za klimatizaciju. Izrađuju tehnička rješenja, daju stručna savjetovanja, pružaju tehničku podršku i održavanje opreme koja je montirana (ventilokonvektori, split sustavi, rashladnici vode, VRF, klima komore, dizalice topline), uvode grijanje (podno grijanje, priprema potrošne vode), vrše poslove vezane za ventilaciju (ventilacijski kanali, rekuperatori topline, klima komore) i rade poslove vezane za zračne zavjese.

Snaga i prednost poduzeća za postizanje prepoznatljivih rezultata nalaze se u visokoj kvaliteti proizvoda, širokom asortimanu, uz kontinuiranu razvojnu politiku. Posjeduju izrazito snažnu vlastitu distributivnu mrežu, uz kvalitetnu podršku marketinga. Predstavljaju jake brendove: Gree, Mitsubishi Electric, Climaveneta, Thermoscreens, Azuri, Olimpia Splendid. Imaju dugoročnu politiku zapošljavanja, brinu o svojim djelatnicima i njihovom daljnjem obrazovanju, redovito nagrađuju dobre zaposlenike, a u poduzeću je prisutna topla i prijateljska klima. Temeljni kapital društva iznosi 420.000,00 eur, te je uplaćen u cijelosti.

Misija poduzeća je težnja neprestanoj prilagodbi tržištu, skromnost, pokazivanje samokritičnosti, neprekinuto obrazovanje, uz poštenje u odnosima s kupcima.

Vizija poduzeća je da postanu vodeće poduzeće u cijeloj regiji za klimatizacijsku opremu, u vezi s njenom distribucijom servisom i njenim održavanjem, uz izvedbu svih vrsta instalacija.

4.2. Horizontalna analiza poduzeća Deltron d.o.o.

Prikaz apsolutnih iznosa najvažnijih pozicija izvještaja o novčanim tokovima i njihova apsolutna za određeni vremenski period (misli se na više uzastopnih godina) sačinjava horizontalnu analizu.

Način izračuna je slijedeći:

- Apsolutna promjena : Iznos tekuće godine –Iznos prethodne godine =Apsolutna razlika

- Relativna promjena: (Iznos tekuće – Iznos prethodne godine)/ Iznos prethodne godine) *100
= Relativna razlika

4.2.1. Horizontalna analiza bilance

U tablici 1. Prikazana je horizontalna analiza bilance poduzeća za period 2021.-2023. godine. Prvo se prikazuje stanje u aktivi, a potom u pasivi, na temelju godišnjih financijskih izvješća.

Tablica 1. Prikaz bilance poduzeća Deltron d.o.o.

Pozicija	2021.	2022.	2023.	2022./2021.		2023./2022.	
				aps	rel %	aps	rel %
A) Dugotrajna imovina	1.575.420	1.454.250	3.618.095	(121.170)	-8%	2.163.845	149%
Nematerijalna imovina	1.219.123	1.091.484	1.399.627	(127.639)	-10%	308.143	28%
Materijalna imovina	323.972	301.456	330.140	(22.516)	-7%	28.684	10%
Financijska imovina	0	0	1.777.778	0	0%	1.777.778	100%
Potraživanja	0	0	0	0	0%	0	0%
Odgođena porezna imovina	32.325	61.310	110.550	28.985	90%	49.240	80%
C) Kratkotrajna imovina	19.468.486	23.282.304	28.282.335	3.813.818	20%	5.000.031	21%
Zalihe	4.588.526	12.269.152	12.224.832	7.680.626	167%	(44.320)	0%
Potraživanja	7.062.379	9.244.083	12.169.363	2.181.704	31%	2.925.280	32%
Financijska imovina	0	0	1.333.333	0	0%	1.333.333	100%
Novac na računu i blagajni	7.817.581	1.769.069	2.554.807	(6.048.512)	-77%	785.738	44%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi	0	0	0	0	0%	0	0%
E) UKUPNO AKTIVA	21.043.906	24.736.554	31.900.430	3.692.648	18%	7.163.876	29%
A) Kapital i rezerve	14.763.636	19.762.566	23.409.373	4.998.930	34%	3.646.807	18%
Upisani kapital	53.089	53.089	53.089	0	0%	0	0%
Kapitalne rezerve	0	0	0	0	0%	0	0%
Rezerve iz dobiti	0	0	0	0	0%	0	0%
Revalorizacijske rezerve	0	0	0	0	0%	0	0%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	10.640.300	14.710.547	16.743.443	4.070.247	38%	2.032.896	14%
Dobit ili gubitak poslovne godine	4.070.247	4.998.930	6.612.841	928.683	23%	1.613.911	32%
Manjinski interesi	0	0	0	0	0%	0	0%
B) Rezerviranja	0	0	0	0	0%	0	0%

C) Dugoročne obveze	1.111.138	980.319	1.188.301	(130.819)	-12%	207.982	21%
D) Kratkoročne obveze	5.169.131	3.993.668	7.302.756	(1.175.463)	-23%	3.309.088	83%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0	0	0	0	0%	0	0%
F) UKUPNO PASIVA	21.043.906	24.736.554	31.900.430	3.692.648	18%	7.163.876	29%

Izvor: izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Dugotrajna imovina se u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu smanjila za 121.170 eura, odnosno za 8%. U 2022. je vidljivo povećanje odgođene porezne imovine u odnosu na 2021. godinu, te je vidljivo smanjenje nematerijalne i materijalne imovine. Smanjio se najam za poslovne prostore. Povećala se vrijednost građevinskih objekata dok se vrijednost alata, pogonskog inventara i transportne imovine te postrojenja i opreme smanjila u odnosu na 2021. godinu. Za period 2023. u odnosu na 2022. dugotrajna imovina se povećala za 2.163.845 eura, odnosno za 149%. U 2023. povećale su se stavke nematerijalne i materijalne imovine i te odgođene porezne imovine (povećanje vrijednosnog usklađenja zaliha) kao i stavka financijske imovine. Što se tiče nematerijalne imovine, sljedeće stavke su se povećale: softver i ostala prava, ulaganje u tuđu imovinu te nematerijalna imovina u pripremi, dok su predujmovi za nabavu nematerijalne imovine zatvoreni. Vrijednost građevinski objekata se blago smanjila, kao i vrijednost postrojenja i opreme, dok se stavka alata, pogonskog inventara i transportne imovine povećala. Stavka financijske imovine se povećala jer je poduzeće potpisalo ugovor kojim su kratkoročna potraživanja od povezanog društva pretvorena u zajam.

Kratkotrajna imovina se u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu povećala za 3.813.818 eura odnosno za 20%. U 2022. godini je vidljivo značajno povećanje zaliha kao i potraživanja od kupaca, te značajno smanjenje novca na računu i blagajni u odnosu na 2021. godinu. Vrijednost zaliha trgovačke robe u skladištu se povećala što znači da društvo nije uspjelo prodati sve zalihe dok je istovremeno nabavljalo nove zalihe. Povećala su se potraživanja od povezanih kupaca u inozemstvu, a društvo je dio tih istih potraživanja nakon datuma bilance pretvorilo u dugoročni zajam. Kratkotrajna imovina se u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu povećala za 5.000.031 eura, odnosno za 21%. U 2023. vidljivo je blago smanjenje zaliha te povećanje stavki potraživanja od kupaca, financijske imovine i novca na računu i blagajni u odnosu na 2022. godinu. Povećanje financijske imovine se veže uz zajam prema povezanom društvu.

Kapital i rezerve su se u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu povećale za 4.998.930 eura, odnosno 34%. U 2023. godini u odnosu na 2022. godinu su se također povećale za 3.646.807 eura, odnosno za 18%. Dobit iz 2021. godine se u cijelosti prenijela u zadržanu dobit u 2022. godini, dok se u 2023. samo dio dobiti poslovne godine prenio u zadržanu dobit. U 2022. godini nije bilo isplate dividendi. Društvo je u 2021. godini izdvojilo sve svoje nekretnine u novoosnovano društvo Dobar kvadrat d.o.o. Split. Tijekom 2023. godine isplaćena je dividenda u iznosu od 2.996.034 eura.

Dugoročne obveze su se u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu smanjile za 130.819 eura, odnosno za 12%, dok su se u 2023. godini povećale u odnosu na 2022. za 207.982 eura, odnosno za 21%. U 2022. godini su se smanjile obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama a povećale obveze prema dobavljačima u odnosu na 2021. godinu. U 2023. godini došlo je do povećanja obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama (povećale su se obveze za financijski leasing), dok su se obveze prema dobavljačima smanjile u odnosu na 2022. godinu.

Kratkoročne obveze su se u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu smanjile za 1.175.463 eura, odnosno 23%. U 2022. godini smanjile su se obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu i ostale kratkoročne obveze dok su se obveze prema zaposlenicima povećale u odnosu na 2021. godinu. Povećalo se odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja. Odgođeno plaćanje troškova odnosi se na troškove za koje nisu stigli ulazni računi dobavljača tijekom godine, a nastali su u istoj toj godini. Prihod budućeg razdoblja odnosi se na prihode od građevinskih usluga koje su fakturirane a još nisu izvršene. U 2023. godini kratkoročne obveze povećale su se u odnosu na 2022. za 3.309.088 eura odnosno za 83%. Povećale su se obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu, obveze prema zaposlenicima, obveze za poreze, doprinose i slična davanja kao i ostale kratkoročne obveze. Odgođeno plaćanje troškova se povećalo i odnosi se na troškove za koje nisu stigli ulazni računi dobavljača tijekom godine, a nastali su u istoj toj godini. Prihod budućeg razdoblja odnosi se na prihode od građevinskih usluga koje su fakturirane a još nisu izvršene.

4.2.2. Horizontalna analiza RDG

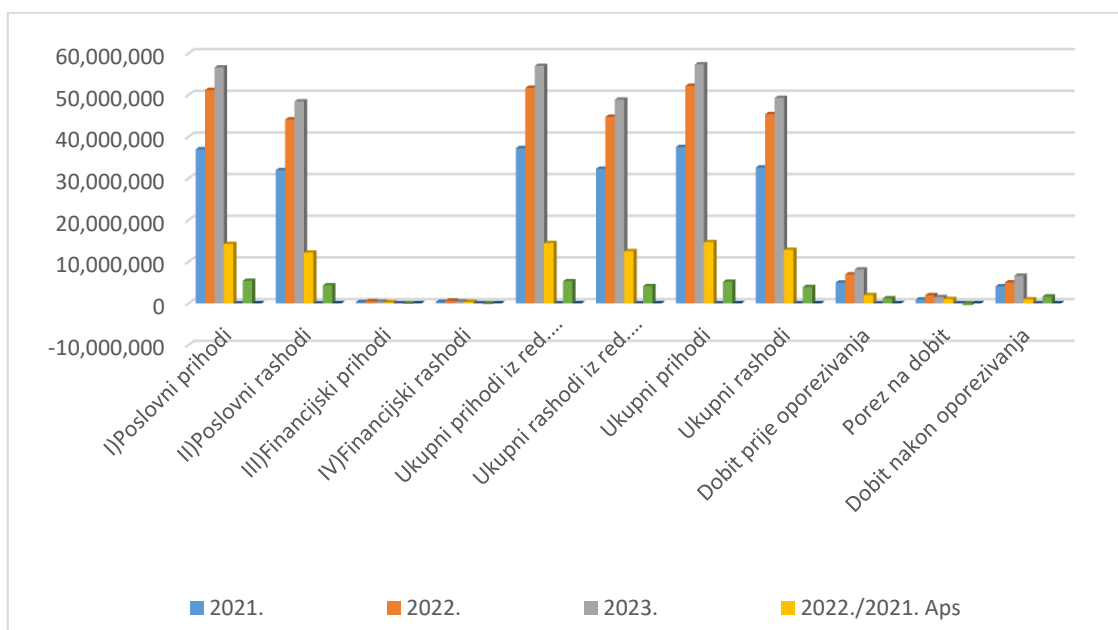
Horizontalnom analizom RDG prikazuje se usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija računa dobiti/gubitka i bilance i njihove promjene tijekom vremena za tri uzastopna godišnja izvješća.

Tablica 2. Horizontalna analiza RDG

Pozicija	2021.	2022.	2023.	2022./2021.		2023./2022.	
				Aps	rel %	Aps	rel %
I) Poslovni prihodi	36.953.017	51.190.902	56.598.658	14.237.885	39%	5.407.756	11%
II) Poslovni rashodi	31.953.397	44.125.650	48.439.183	12.172.253	38%	4.313.533	10%
III) Financijski prihodi	282.106	499.153	371.717	217.047	77%	(127.436)	-26%
IV) Financijski rashodi	313.729	636.903	426.773	323.174	103%	(210.130)	-33%
Ukupni prihodi iz red. Poslovanja	37.235.123	51.690.055	56.970.375	14.454.932	39%	5.280.320	10%
Ukupni rashodi iz red. poslovanja	32.267.126	44.762.553	48.865.956	12.495.427	39%	4.103.403	9%
Ukupni prihodi	37.517.229	52.189.208	57.342.092	14.671.979	39%	5.152.884	10%
Ukupni rashodi	32.580.855	45.399.456	49.292.729	12.818.601	39%	3.893.273	9%
Dobit prije oporezivanja	4.967.996	6.927.502	8.104.419	1.959.506	39%	1.176.917	17%
Porez na dobit	897.749	1.928.572	1.491.578	1.030.823	115%	(436.994)	-23%
Dobit nakon oporezivanja	4.070.247	4.998.930	6.612.841	928.683	23%	1.613.911	32%

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Grafikon 1. Horizontalna analiza RDG

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Ukupni prihodi 2021. godine su iznosili 37.512.229 eura, 2022. godine su iznosili 52.189.208 eura, te 2023 godine 57.342.092 eura, te je vidljivo da je iz godine u godinu prihod rastao. U 2022. ukupni prihodi porasli su za 39% u odnosu na 2021., dok su u 2023. porasli za 10% u odnosu na 2022. Financijski prihodi su imali pad 2023. godine u odnosu na 2022. godinu za 26% dok su najveći porast imali poslovni prihodi, od 11% iste godine.

Ukupni rashodi su 2021. godine iznosili 32.580.855 eura, 2022. godine 45.399.456 eura i 2023. godine 49.292.729 eura te je vidljiv porast rashoda svake iduće godine. Najveći pad rashoda imali su financijski rashodi 2023. godine u odnosu na 2022. godinu, za 33%, dok su poslovni rashodi imali rast za 10% iste godine. Za sve godine poduzeće je imalo dobit, dok je 2023. godine dobit nakon oporezivanja bila 32% veća u odnosu na prethodnu godinu.

4.2.3. Horizontalna analiza novčanog tijeka

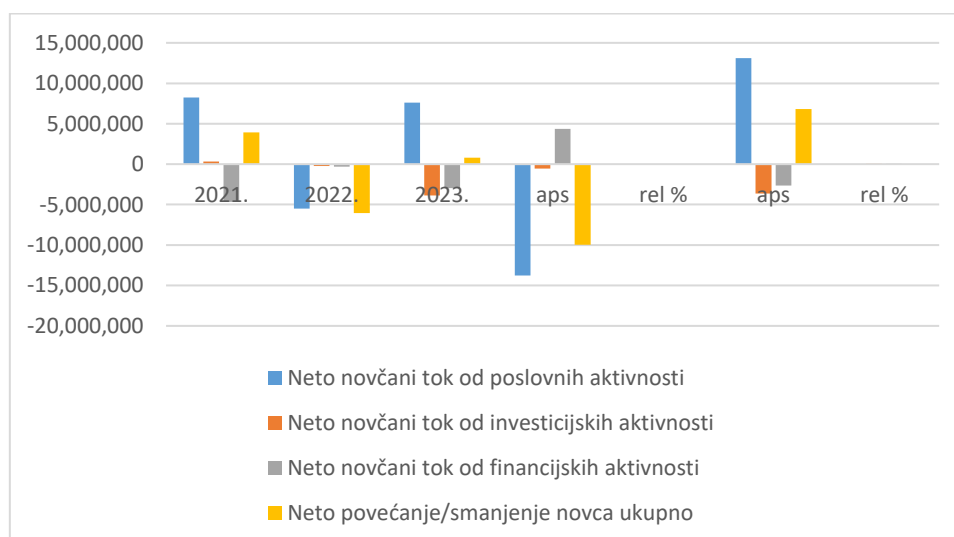
Tablica 3. prikazuje horizontalnu analizu izvještaja novčanog tijeka za period 2021.-2023. godine.

Tablica 3. Horizontalna analiza novčanog tijeka

Pozicija	2021.	2022.	2023.	2022./2021.		2023./2022.	
				aps	rel %	aps	rel %
Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti	8.257.797	(5.503.949)	7.607.779	(13.761.746)	-167%	13.111.728	-238%
Neto novčani tok od investicijskih aktivnosti	314.742	(224.508)	(3.856.008)	(539.250)	-171%	(3.631.500)	1618%
Neto novčani tok od financijskih aktivnosti	(4.663.607)	(320.055)	(2.966.033)	4.343.552	-93%	(2.645.978)	827%
Neto povećanje/smanjenje novca ukupno	3.908.932	(6.048.512)	785.738	(9.957.444)	-255%	6.834.250	-113%

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Grafikon 2. Horizontalna analiza novčanog toka

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Neto novčani tokovi 2022. godine su se smanjili u odnosu na 2021. godinu. Ukupno neto smanjenje novca 2022. u odnosu na 2021. iznosi 9.957.444 eura. Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti se u 2023. povećao za 13.111.728 eura u odnosu na 2022. godinu. Neto novčani tokovi od investicijskih i financijskih aktivnosti su se u 2023. godini smanjili u odnosu na prethodnu 2022. godinu u ukupnom iznosu od 6.277.478 eura. Ukupno neto povećanje novca u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu iznosi 6.834.250 eura.

4.3. Vertikalna analiza na poduzeću Deltron d.o.o.

Vertikalnom analizom dobiva se uvid u postotke pojedinih stavki u aktivi i pasivi u promatranom razdoblju, s informacijama vezanim za kvalitetu imovine, odnosima vezanim za RDG te o odnosima pozicija za određeno razdoblje.

4.3.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Deltron d.o.o.

Provođenje vertikalne analize ide na način da se u bilanci aktiva i pasiva označe sa 100, dok se ostale pozicije stave u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura. Na isti se način označava sa 100 ukupan prihod, te se druge pozicije stave u odnos s njim. Ova vrsta analize je posebno poželjna ako postoji inflacija, jer apsolutni brojevi neće mnogo toga pokazati.

Tablica 4. Vertikalna analiza bilance poduzeća Deltron d.o.o.

Pozicija	2021.	2022.	2023 .	2021%	2022%	2023%
AKTIVA						
A) Potraživanja za upisani, a neplaćeni kapital	0	0	0	0	0	0
B) Dugotrajna imovina	1.575.420	1.454.250	3.618.095	7,49%	5,88%	11,34%
Nematerijalna imovina	1.219.123	1.091.484	1.399.627	5,79%	4,41%	4,39%

Materijalna imovina	323.972	301.456	330.140	1,54%	1,22%	1,03%
Financijska imovina	0	0	1.777.778	0	0	5,57%
Potraživanja	0	0	0	0	0	0
Odgođena porezna imovina	32.325	61.310	110.550	0,15%	0,25%	0,35%
C) Kratkotrajna imovina	19.468.486	23.282.304	28.282.335	92,51%	94,12%	88,66%
Zalihe	4.588.526	12.269.152	12.224.832	21,80%	49,60%	38,32%
Potraživanja	7.062.379	9.244.083	12.169.363	33,56%	37,37%	38,15%
Financijska imovina	0	0	1.333.333	0,00%	0,00%	4,18%
Novac na računu i blagajni	7.817.581	1.769.069	2.554.807	37,15%	7,15%	8,01%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi	0	0	0			
E) UKUPNO AKTIVA	21.043.906	24.736.554	31.900.430	100%	100%	100%
F) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	0	0
PASIVA						
A) Kapital i rezerve	14.763.636	19.762.566	23.409.373	70,16%	79,89%	73,38%
Upisani kapital	53.089	53.089	53.089	0,25%	0,21%	0,17%
Kapitalne rezerve	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Rezerve iz dobiti	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Revalorizacijske rezerve	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	10.640.300	14.710.547	16.743.443	50,56%	59,47%	52,49%
Dobit ili gubitak poslovne godine	4.070.247	4.998.930	6.612.841	19,34%	20,21%	20,73%
Manjinski interesi	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
B) Rezerviranja	0	0	0	0,00%	0,00%	21,00%
C) Dugoročne obveze	1.111.138	980.319	1.188.301	5,28%	3,96%	3,73%
D) Kratkoročne obveze	5.169.131	3.993.668	7.302.756	24,56%	16,14%	22,89%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
F) UKUPNO PASIVA	21.043.906	24.736.553	31.900.430	100%	100%	100%

G) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	0	0
-------------------------	---	---	---	---	---	---

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Na osnovu urađene vertikalne analize bilance poduzeća Deltron d.o.o. može se zaključiti:

- Vertikalna analiza u 2021.godini je pokazala da je udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi veći od udjela dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi i iznosi 92,51%, dok udio dugotrajne imovine iznosi 7,49%. Stavka koja ima najveći udio u aktivi od dugotrajne imovine je nematerijalna imovina i iznosi 5,79%, dok najmanji udio ima odgođena porezna imovina 0,15%. Materijalna imovina ima udio 1,54% u ukupnoj aktivi. Stavka koja ima najveći udio u aktivi od kratkotrajne imovine je novac na računu i u blagajni i iznosi 37,15%. Slijedi ga stavka potraživanja od kupaca 33,56% te najmanji udio čine zalihe 21,80%. Kod pasive kapital i rezerve zauzimaju najveći udio od 70,16%, dok dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze svega 5,28%, a kratkoročne obveze 24,56% u ukupnoj pasivi.
- Što se tiče 2022. godine, udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi iznosi 5,88% i bilježi pad u odnosu na 2021. godinu, dok udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi iznosi 94,12% i bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu. U dugotrajnoj imovini smanjio se udio nematerijalne i materijalne imovine u ukupnoj aktivi u odnosu na 2021. godinu, dok se udio odgođene porezne imovine u ukupnoj aktivi blago povećao i iznosi 0,25%. Udio zaliha u ukupnoj aktivi je značajno porastao u odnosu na 2021. godinu i iznosi 49,60%, dok se udio novca na računu i blagajni u ukupnoj aktivi znatno smanjio i iznosi 7,15%. Udio stavke potraživanja od kupaca u ukupnoj aktivi se povećao u odnosu na 2021. i iznosi 37,37%. Kapital i rezerve i dalje čine najveći udio u ukupnoj pasivi i iznose 79,89% što znači da je udio porastao u odnosu na prethodnu godinu zbog porasta zadržane dobiti kao i dobiti poslovne godine. Udio dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi se smanjio u odnosu na 2021. godinu i iznosi 3,96% kao i udio kratkoročnih obveza u ukupnoj pasivi koji iznosi 16,14%.
- U 2023. godini udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi je porastao u odnosu na 2022. godinu i iznosi 11,34% dok se udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi smanjio i iznosi 88,66%. Udio dugotrajne financijske imovine u ukupnoj aktivi je porastao i iznosi

5,57%, kao i stavka odgođene porezne imovine koja iznosi 0,35%. Udio dugotrajne nematerijalne imovine u ukupnoj imovini se smanjio u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 4,39%, dok udio dugotrajne materijalne imovine iznosi 1,03% te se također smanjio u odnosu na 2022. godinu. Udio zaliha u ukupnoj imovini se smanjio u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 38,32% dok su se stavke potraživanja od kupaca, financijske imovine i novca na računu i blagajni povećale u odnosu na 2022. godinu. Što se tiče pasive, kapital i rezerve čine najveći udio iako bilježe pad u odnosu na 2022. godinu i iznose 73,38% ukupne pasive. Udio dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi bilježi pad u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 3,73% dok se udio kratkoročnih obveza u ukupnoj pasivi povećao i iznosi 22,89%.

4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Deltron d.o.o.

U RDG-u ukupni prihodi izjednačuju se sa 100, što će sve razmatrane pozicije dovesti u odnos sa ukupnim приходima. Izračun na ovaj način omogućuje usporedbu dvije godine, godine prije i tekuće godine.

Tablica 5. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Deltron d.o.o.

Pozicija	2021.	2022.	2023	2021%	2022%	2023%
PRIHODI						
I) Poslovni prihodi	36.953.017	51.190.902	56.598.658	99,24%	99,03%	99,35%
Prihodi od prodaje	35.853.396	49.936.123	55.592.131	96,29%	96,61%	97,58%
Ostali poslovni prihodi	1.099.620	1.354.779	1.006.527	2,95%	2,62%	1,77%
II) Financijski prihodi	282.106	499.153	371.717	0,76%	0,97%	0,65%
PRIHODI UKUPNO	37.235.123	51.690.055	56.970.375	100,00%	100,00%	100,00%

RASHODI						
IV) Poslovni rashodi	31.953.397	44.125.650	48.439.183	86%	85,37%	85,03%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	0	0	0	0%	0,00%	0,00%
Materijalni troškovi	27.850.438	39.351.394	42.734.906	75%	76,13%	75,01%
Troškovi osoblja	1.614.107	2.912.120	3.856.141	4%	5,63%	6,77%
Amortizacija	297.419	397.072	471.274	1%	0,77%	0,83%
Ostali troškovi	1.132.507	356.569	349.331	3%	0,69%	0,61%
Vrijednosno usklađenje	0	683.236	562.723	0%	1,32%	0,99%
Rezerviranje	0	80.098	39.000	0%	0,15%	0,07%
Ostali poslovni rashodi	903.999	345.161	425.808	2%	0,67%	0,75%
V) Financijski rashodi	313.729	636.903	426.773	1%	1,23%	0,75%
UKUPNI RASHODI	32.267.126	44.762.553	48.865.956	87%	86,60%	85,77%
GUBITAK ILI DOBITAK						
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	4.967.996	6.927.502	8.104.419	13,34%	18,60%	21,77%
Porez na dobit	897.749	1.928.572	1.491.578	2,41%	5,18%	4,01%
Dobit ili gubitak nakon oporezivanja	4.070.247	4.998.930	6.612.841	10,93%	13,43%	17,76%

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Provedena vertikalna analiza RDG-a pokazala je da je za promatrano razdoblje 2021.-2023. godine najveći udio u ukupnim prihodima čine poslovni prihodi u sljedećim postotcima: 99,24% prihoda 2021., 99,03% 2022. i 99,35% prihoda 2023. godine.

- Ukupni rashodi čine 87% ukupnih prihoda 2021. godine, 86,60% 2022. godine i 85,77% 2023. godine.
- Bruto dobit u 2021. godini iznosi 13,34%, u 2022. 18,60%, a u 2023. godini 21,77% ukupnog prihoda. Neto dobit u 2021. godini iznosila je 10,93%, u 2022. godini 13,43% i u 2023. godini 17,76% ukupnog prihoda.
- Temeljem podataka može se reći da su u sve tri promatrane godine prihodi u svakoj godini bili veći od rashoda, te da je poduzeće u svakoj godini ostvarilo dobit.
- U ukupnim prihodima, najveći udio činili su poslovni prihodi, čiji se udio povećao porastom prihoda od prodaje. Udio ostalih prihoda u promatranim godinama se smanjivao, vjerojatno kao posljedica poremećajima na tržištu zbog pandemije.
- Što se tiče ukupnih rashoda najveći udio čine poslovni rashodi, gdje je postojao blagi porast 2021. godine, potom blagi pad 2022. godine te ponovni blagi porast 2023. godine.
- U strukturi poslovnih rashoda najveći udio čine materijalni troškovi. Udio financijskih rashoda u ukupnim prihodima ima blagi porast 2022. godine, potom blagi pad 2023. godine.

4.3.3. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima poduzeća Deltron d.o.o.

U izvještaju o novčanim tokovima, ukupno neto povećanje ili smanjenje novca iznosi 100, što ukazuje da su sve pozicije razmatrane kao postotak u okviru ukupnog neto povećanja ili smanjenja novca.

Tablica 6. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima poduzeća Deltron d.o.o.

Pozicija	2021.	2022.	2023.	2021%	2022%	2023%
Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti	8.257.797	(5.503.949)	7.607.779	211%	91%	968%

Neto novčani tok od investicijskih aktivnosti	314.742	(224.508)	(3.856.008)	8%	4%	-491%
Neto novčani tok od financijskih aktivnosti	(4.663.607)	(320.055)	(2.966.033)	-119%	5%	-377%
Neto povećanje/smanjenje novca ukupno	3.908.932	(6.048.512)	785.738	100%	100%	100%

Izvor: Izračun autorice prema podacima preuzetima sa stranice FINE

Provedena vertikalna analiza izvještaja o novčanom toku dala je sljedeće zaključke:

- Udio neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti ima najveći udio u ukupnom neto povećanju novca. 2022. godine bilježi pad u odnosu na 2021. godinu, no 2023. godine bilježi porast u odnosu na 2022. godinu.
- Udio neto novčanog toka od investicijskih aktivnosti u ukupnom neto povećanju novca su smanjio kroz promatrano razdoblje, što znači da poduzeće ne investira mnogo u određene projekte.
- Udio neto novčanog toka od financijskih aktivnosti u ukupnom neto povećanju novca su povećao 2022. godine u odnosu na 2021. godinu te se zatim smanjio 2023. godine u odnosu na 2022. godinu.

5. ZAKLJUČAK

Izrada financijskih izvještaja je važan zadatak računovodstva u cilju da korisnici mogu pronaći sve bitne informacije vezano za uspjeh poslovanja poduzeća. Financijska analiza pomaže da se utvrde informacije važne za financijske i poslovne karakteristike poduzeća, a radi se na temelju računovodstvenih podataka. Iscrpno se ispituje financijsko i ekonomsko stanje i rezultat poslovanja poduzeća, uvidom u računovodstvene izvještaje.

Osim značajnosti financijske analize za donošenje odluka u poslovanju, ona je važna i za kreditore, poslovne partnere, državu, menadžere, zaposlenike i revizore, koji mogu iz analize saznati sve relevantne podatke o poslovanju poduzeća. Na temelju nje menadžeri poduzeća imaju siguran temelj da donose odluke potrebne za profitabilnost i likvidnost poduzeća.

U ovom radu se provela horizontalna i vertikalna financijska analiza strukturnih financijskih izvještaja. Saznalo se da je poduzeće sve promatrane godine poslovalo s dobiti, te da ima potencijal za buduća ulaganja, što je potvrdio i izvještaj o novčanom toku.

LITERATURA

KNJIGE, ČASOPISI I ZAKONI

1. Belak, V. (2014). Analiza poslovne uspješnosti. RRIF Plus
2. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski vjesnik, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Ekonomski fakultet u Osijeku
3. Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista
4. Osmanagić Bedenik N.(2010), Analiza poslovanja na temelju godišnjih financijskih izvještaja, RRiF br. 3 (10).
5. Perkušić, D. (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu
6. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne Novine, Zagreb, (2016), br. 95/2016-2052
7. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine, br. 96/15
8. Zakon o računovodstvu, Narodne Novine, Zagreb (2024) 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, 82/23, 85/24, čl. 18, st. 2
9. Vujević, I. (2003): Financijska analiza u teoriji i praksi, Split: Ekonomski fakultet Split,
10. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb: Masmedia
11. Žager, K., Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvješća, Zagreb: Masmedia

INTERNET IZVORI

1. Bilanca <https://hr.wikipedia.org/wiki/Bilanca> (datum pristupanja: 20. studenog 2024.)
2. FINA www.fina.hr (datum pristupa: 23. kolovoza 2024.)
3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/> (datum pristupa 20. studenog 2024.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz bilance Deltron d.o.o.	30
Tablica 2. Horizontalna analiza RDG	33
Tablica 3. Horizontalna analiza novčanog tijeka	35
Tablica 4. Vertikalna analiza bilance poduzeća Deltron d.o.o.	36
Tablica 5. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Deltron d.o.o.	39
Tablica 6. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima poduzeća Deltron d.o.o.	41

POPIS SLIKA I GRAFIKONA

Slika 1. Izvještaj bilance.....	4
Slika 2. Račun dobiti i gubitka – skraćena verzija	8
Slika 3. Račun dobiti i gubitka	9
Slika 4. Direktna metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku	12
Slika 5. Obrazac sastavljanja izvještaja o novčanom toku pomoću indirektna metode	14
Slika 6. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	16
Slika 7. Povezanost financijskih izvještaja	19
Slika 8. Financijski izvještaji	20
Slika 9. Podjela obveznika prema obvezama sastavljanja godišnjeg financijskog izvještaja ..	22
Slika 10. Financijski izvještaji: Instrumenti i postupci analize	24
Slika 11. Pokazatelji analize financijskih izvještaja.....	25
Slika 12. Financijska i kapitalna struktura u proporcijama idealne bilance	27
Grafikon 1. Horizontalna analiza RDG	34
Grafikon 2. Horizontalna analiza novčanog toka	35